

**UCHWAŁA NR XXII/122/16
RADY GMINY MNISZKÓW
z dnia 22 września 2016 r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j.: Dz. U. z 2016 r. poz. 446), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) Rada Gminy Mniszków uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2016 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Waldemar Nojek

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2016 – 2020

Wstęp

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy w rodzinie możemy wskazać normy społeczne i kulturowe. Przez wieki istniało silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. Nadal w wielu środowiskach to zjawisko znajduje odzwierciedlenie w obyczajach – społecznej akceptacji bicia, stosowania kar cielesnych.

Wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także nadużywanie alkoholu. Wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili popełniania czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności oraz niepowodzenia życiowe. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie.

Przemoc w rodzinie dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego. Wbrew stereotypom przemoc domowa występuje nie tylko w rodzinach z tzw. „marginesu społecznego”, ale we wszystkich grupach społecznych, także tych uważanych za harmonijnie funkcjonujące. Dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem zagrożenia, poniżenia, lęku, rozpacz. Najczęściej ofiary przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i rozgłaszać. Sprawcy przemocy są bezwzględni, zniewalają swoje ofiary stosując wobec nich groźby i demonstracje swej siły. Sprawca wykorzystując przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary, np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku. Naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony. Ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, rzadko sięgają po asertywne a nawet agresywne formy zachowania. Ich wyróżniającą się cechą jest poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji.

Przemoc jak każde negatywne zjawisko niesie za sobą konieczność podjęcia działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem, jak również zorganizowanie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno ofiarom jak i sprawcom przemocy ze szczególnym uwzględnieniem pomocy dla krzywdzonych dzieci.

Przemoc w rodzinie, a szczególnie krzywdzenie dzieci, stanowi poważny problem społeczny, wobec którego oczekuje się tworzenia specjalistycznej sieci wsparcia realizowanej przez profesjonalistów: pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, kuratorów, policjantów, lekarzy i innych, w ramach zakrojonej współpracy międzyinstytucjonalnej.

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest realizacja zadań gminnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – szczególnie poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy na każdym etapie ich powrotu do normalnego życia, jak również praca ze sprawcami przemocy nad zmianą ich zachowań.

Obok działań na rzecz ofiar przemocy i oddziaływań na sprawców, Program przywiązuje dużą wagę do zmiany postaw wobec przemocy, popularyzację wiedzy na temat negatywnych skutków jej używania i doświadczania, promocję metod skutecznego wychowania bez użycia przemocy oraz ścisłe współdziałanie i współpracę instytucji, organizacji i osób na rzecz ograniczania zjawiska, jego negatywnych następstw oraz podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób, które z racji zawodowych mogą mieć częściej niż inni doczynienia z symptomami i faktami stosowania przemocy.

Realizacja zamierzeń ujętych w Programie powinna przełożyć się na wzrost poczucia świadomości, że przemoc w rodzinie to nie problem indywidualny lecz społeczny, który poprzez podjęcie wspólnego wysiłku może zostać skutecznie minimalizowany.

I. Podstawy prawne

Podstawę prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie stanowią:

- 1/ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- 2/ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j.: Dz. U. z 2016 r. poz. 930),
- 3/ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j.: Dz. U. z 2016 r. poz. 487),
- 4/ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele wymienionych podmiotów realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

II. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Mniszków

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji Programu na lata 2012 - 2015. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy.

Oszacowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest możliwe między innymi dzięki procedurze „Niebieskie Karty”.

W roku 2015 w Gminie Mniszków procedurą „Niebieskie Karty” objętych było 11 rodzin, procedurę wszczęto w 9 rodzinach. Odbyły się 24 posiedzenia grupy roboczej.

Liczbę rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” i liczbę rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2013-2015 przedstawia poniższa tabela:

	2013	2014	2015
Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”	11	9	9
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	13	14	11

Rodziny uwikłane w przemoc korzystają z konsultacji – pracy socjalnej – udzielanych przez pracowników socjalnych oraz z oferty działającego na terenie Powiatu Zespołu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego będącego w strukturze organizacyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie, w którym przyjmują: psycholog, pedagog, prawnik, terapeuta rodzinny.

W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja wzrostowa osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy w rodzinie.

III. Cel główny Programu

Przeciwdziałanie występowaniu oraz ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skutków jej stosowania.

IV. Podstawowe cele Programu

1. Edukacja społeczna w zakresie problematyki przemocy i skutków jej stosowania oraz promowanie postaw społecznych wolnych od przemocy.
2. Zwiększanie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Monitorowanie stanu problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie.

V. Przewidywane działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. Edukacja społeczna w zakresie problematyki przemocy i skutków jej stosowania oraz promowanie postaw społecznych wolnych od przemocy:

- 1) udział w kampaniach społecznych o charakterze edukacyjnym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych - ulotek, broszur, plakatów - na temat przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności,
- 3) wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających umacnianiu więzi rodzinnych,
- 4) realizacja programów profilaktycznych w szkołach uświadamiających i uwrażliwiających dzieci i młodzież na problem przemocy w rodzinie oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinie.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniszkowie, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkoły podstawowe i gimnazjum z terenu Gminy Mniszków, Komisariat Policji w Paradyżu, Zespół Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego w Opocznie, Kuratorzy Sądowi.

Wskaźniki: liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjno-edukacyjnej, liczba dzieci i młodzieży biorących udział w konkursach, zajęciach sportowych oraz imprezach artystyczno-edukacyjnych.

Termin realizacji: 2016-2020

2. Zwiększanie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie:

- 1) wdrażanie procedury „Niebieskie Karty” w pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie,
- 2) tworzenie wspólnej płaszczyzny pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pracowników różnych instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie poprzez funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- 3) rozpowszechnianie informacji o Ogólnopolskim Pogotowiu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” prowadzącym między innymi telefon dla ofiar przemocy i prawny dyżur telefoniczny,
- 4) rozpowszechnianie oferty Zespołu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego działającego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie w zakresie prowadzenia specjalistycznego poradnictwa ofiarom i sprawcom przemocy,
- 5) praca socjalna i inne formy pomocy dostosowane do potrzeb, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,
- 6) realizacja programów pomocy terapeutycznej dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- 7) poradnictwo specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (prawne, rodzinne, socjalne, pedagogiczne),
- 8) upowszechnianie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc,
- 9) upowszechnianie informacji o podmiotach działających na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- 10) umożliwienie wymiany doświadczeń i promocja dobrych praktyk pomiędzy podmiotami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- 11) mobilizowanie i angażowanie mieszkańców środowisk lokalnych oraz pracowników służb społecznych, służby zdrowia we wspólne działania w zakresie reagowania na problemy przemocy w rodzinie.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniszkowie, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodki Zdrowia w Mniszkowie i w Błogiem Rząd., Szkoły podstawowe i gimnazjum z terenu Gminy Mniszków, Komisariat Policji w Paradyżu, Zespół Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego w Opocznie, Kuratorzy Sądowi.

Wskaźniki: liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów, liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”, liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”, liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej.

Termin realizacji: 2016-2020

3. Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) pozyskiwanie ofert szkoleniowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) szkolenie osób zaangażowanych w działania obejmujące problematykę przeciwdziałania przemocy, w szczególności pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądów i innych,
- 3) wypracowanie jednolitych procedur postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia przemocy w rodzinie dla wszystkich służb zajmujących się tym problemem.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniszkowie, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodki Zdrowia w Mniszkowie i w Błogiem Rząd., Szkoły podstawowe i gimnazjum z terenu Gminy Mniszków, Komisariat Policji w Paradyżu, Zespół Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego w Opocznie, Kuratorzy Sądowi.

Wskaźniki: liczba szkoleń, liczba przeszkolonych osób.

Termin realizacji: 2016-2020

4. Monitorowanie stanu problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie:

- 1) badanie zasobów, potrzeb oraz skuteczności działań podejmowanych w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie,
- 2) zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy poprzez systematyczne monitorowanie realizacji wdrożonych procedur współpracy oraz ich udoskonalanie w zależności od potrzeb.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniszkowie, Zespół Interdyscyplinarny.

Wskaźniki: liczba podjętych działań, interwencji w środowisku, liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2016-2020

VI. Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Mniszków, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem przemocy w rodzinie oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, a w szczególności do:

- osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy,
- osób zawodowo zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

VII. Przewidywane efekty realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

1. Podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy.

4. Wzrost liczby osób i instytucji profesjonalnie przygotowanych do udzielania pomocy ofiarom i oddziaływań na sprawców przemocy w rodzinie.
5. Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczaniem zjawiska przemocy na terenie Gminy Mniszków.
6. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach wynikających z przemocy.

VIII. Finansowanie Programu

Źródłem finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020 są:

- 1/ budżet Gminy Mniszków w ramach środków pozyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2/ budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniszkowie w zakresie obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 3/ inne źródła.

IX. Monitorowanie Programu

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniszkowie będzie sprawował nadzór nad realizacją Programu. Podejmowane będą konieczne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Waldemar Nojek